

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol. in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 28. sušca 1884.

List 13.

V čast terpečemu Zveličarju.

I.

V dušo vžaljen, ah do smerti —
Zame grešnika klečiš,
Moliš, Jezus moj, na verti,
Pót kervav zamé potiš!
Ljubi Jezus, bodi hvaljen!
Oh, da več ne bil bi žaljen,
Da bi Tvojih britkih rán,
Ne ponavljal več kristjan.

II.

Bičan strašno si za moje
Grehe, k steburu prikovan.
Vse je v ranah Truplo Tvoje,
V kervi, ves zasramovan!
Ljubi Jezus, bodi hvaljen! itd.

III.

Oh! za moje prevzetije
Krona s ternja venča Te.
Plajš srəmotni Tebe krije,
Terst podá se Ti v roké:
Ljubi Jezus, bodi hvaljen! itd.

IV.

Záme, za ves rod človeški
V smert podaš se Ti voljno,
Vzameš na-se križ pretežki,
Padeš trikrat na zemljó!
Jezus ljubi, bodi hvaljen! itd.

V.

Slednjič clo na križu umiraš
Iz ljubezni zgoj samó,
Iz ljubezni spet odpiraš
V mukah strašnih nam nebó!
Ljubi Jezus bodi hvaljen!
Oh, da več ne bil bi žaljen,
Da bi Tvojih britkih rán,
Ne ponavljal več kristjan!

Radoslav.

Certice iz rimokatoliške liturgike.

(Dr. A. Stolz. — P. Hrisogon M.)

(Konec.)

Pravijo, da patrijarh aleksandrijski je bil prvi, ki se je imenoval „nadškofa.“ Pokrajinski škofje so se imenovali „episkopi provinciales“ ali suffraganei (tako pozneje). Razen tega omenja davnost tudi škofov, katerim je bilo na vzhodu ime „aképhaloi“ ali „avtoképhaloi;“ ti so bili taki, ki so bili podversteni naravnost patrijarhu, ter niso imeli svojega metropolita; za temi so bili metropoliti, ki niso imeli svojega patrijarha. V 5. stol. nahajamo na zahodu metropolite kot papeževe zastopnike, imajoče jurisdikcijo ne le nad več pokrajinami, dostikrat tudi v celi državi. Ker je ta oblast redno tudi pozneje obstajala, so se imenovali taki metropoliti „primase.“ Metropoliti in primasi so podredjeni patrijarhom. Koncil v Kalcedonu l. 451 je dal pap. Leonu I naslov „ekumenskega patrijarha.“ Pozneje so dobili ta naslov tudi škofje v Carigradu, Antiohiji, in Jeruzalemu z nekimi predpraviciami in dolžnostmi. Vzhodnji patrijarhati, kakor je znano, so prišli vsi v roke razkošnikom (shismatikom). Ob času križarskih vojsk so bili patrijarhiti spet katoliški, ter je patrijarhe tem stolicam spet papež imenoval, tudi še takrat, ko so bile patrijarške stolice v turških rokah. Ti patrijarhi stolujejo zdaj v Rimu; oni ne verše nikakoršne jurisdikcije; namestu „palija“ nosijo oplečnik „exomis,“ ter imajo predstop za kardinali. Od onega časa, ko je blagorajni papež Pij IX v novo postavil jeruzalemski patrijarhat (l. 1847), stoluje patrijarh v Jeruzalemu, ter nosi pallium. Verhu tega so še patrijarhati za zedinjene Armence, Kaldejece, Maronite, Melhite, Sirijane. Razen teh so še tudi tako imenovani manjši patrijarhi: nadškof beneški, patrijarh libnonski, ki je ob enem kardinal.

13. Metropoliti (primasi, patrijarhi) imajo ko častne znamenja (insignia) svoje visoke hijerarhične časti: pallium, križ.

a) Pallium, kaj da je bil prvotno, o tem so razna muenja. Eni menijo, da palij je bil nekak plajšč in po starinski navadi ono, kar naši redi („ordni“) in perstani, ki so ga cesarji v počastilo dajali ali darovali višim cerkvenim častnikom. Podeljevanje tega počastila je bilo v najstarejši dobi izključivna pravica patrijarha na vzhodu, pozneje si je prideržal to pravico papež.

Drugi menijo, da je palij posnemanje starozaveznega oplečnika (exod. 28. 4). Palij je bila od nekdanj slovesna obleka papeža kot verhovnega pastirja sv. Cerkve. Papež, dajoč palij, hoče zaznamovati, da je s tem metropolitano dano vdeležstvo primatovskih pravic in dolžnosti. — Izgotavljanje palija se godi še dandanes po starodavnih navadi. Vsako leto v praznik sv. Neže (21. jan.) daruje se v cerkvi, tej svetnici posvečeni, pri slovesni sv. maši pri „agnus Dei“ dvoje belih ovčic s predpisanimi blagoslovnimi molitvami. Nato se izročite ovci ženskemu samostanu v Rimu, naj ji redi. Z ovac strižena volna se jemlje v izdelavo palija. Izgotavljeni paliji se neso slovesno na grob apostoljskih pervakov, sv. Petra in Pavla. Tu se hranijo eno noč. — Palij podeljuje dandanes le papež nadškofom; more ga pa, kar se sicer redko zgodi, podeliti tudi zaslužnim škofom. Vsaki metropolit mora v dveh mesecih od dneva svojega posvečenja ali poterjenja prositi za palij. Dokler nadškof (metropolit) ni dobil palija, si ne sme pridevati tega naslova, ne sklicevati pokrajinskih sinod, ali sicer opravljati kako pontifikalno službo. Kdor ima dve pokrajini, mora imeti dva palija; kdor je prestavljen v drugo pokrajino, mora iskati nov palij. Palij se ne sme posejvati. Ako je bil palij podeljen, pa ga dotičnik ni sprejel, je navada, da se sežge: znamenje, kako je nadškofovski palij vezan prav na osebo. Ako ima metropolit dva palija, se ona ž njim deneta v grob; ako se metropolit ponesreči na morju ali drugači, to se mu palij sam slovesno hrani v metropolitanski cerkvi. — V vzhodni cerkvi imajo škofje in nadškofje taisti in-signe: pallium.

b) Križ nosijo nadškofje in patrijarhi. Patrijarški je z dvema prečnicama, nadškofov z eno.

Iz raja štajarskega.

(Konec.)

In vendar ti ljudje imajo veliko nadarjenost ali talent, veliko hvaležnost, jako dobro voljo in dober spomin: tako jih večkrat hvalijo misijonarji. Mnogokrat so rekli misijonarju: „O ko bi bili Vi pri nas, ko bi mi take mašnike imeli, mi ne bi bili ločeni od Vas, bili bi ravno tako dobri kakor vi; zatoorej ostanite tukaj, učite nas, da bomo Boga spoznali.“ Na nekaterih krajih so jim kar vrata zaperli, da ne bi mogli oditi in da bi jih doma učili. „Če smo hoteli oditi,“ pravi neki misijonar, „so nas komaj in le pod tem pogojem spustili, da smo jim za trdno obljubili, se kmalu poverniti.“ Naj bolj pa mladina, otroci in mlajši deklice — o ti so jih s tako ginljivostjo, s tako ljubeznjivostjo sprejeli, da so misijonarjem solze igrale v očeh. Tu je torej lepo polje delovanja, pa nič za natoro, ker ta ne najde veliko za-se, temveč vse le za Boga pa za duše.

Če imate torej kaj — ljubi moji sodeželani i sorojaki, odprite roke, darujte kaj tem mojim in Vašim bratcem in sestricam. Pišite v Adrianopolj (Drinopolje) resurekcionistom ali v Solun (Tessalonik) lazaristom, ali v Carigrad, ali pa bodo velec. g. kanonik in vrednik „Zg. Dan.“ gotovo blagovolili tje pošiljati mile darove, kakor so v obilni meri dosedaj. — Pa ne samo z denarji, še posebno tudi z molitvijo, premagovanjem svojih strást se dá mnogo premnogo doseči. Pomislite, Bog je razodel sv. Tereziji, da je po svojih molitvah in terpljenju 200.000 nevernikom milost sv. vere izprosila, kakor ji je Bog v spodbujevanje razodel.

Reče se pa tako rado: Dokler je železo gorko, tedaj ga kujte; tedaj zdaj je vgoden čas, zdaj se kažejo dnevi zveličanja za bolgarsko ljudstvo, zdaj milost Božja ije od Očeta vseh darov; torej ne zamudite, ne zamu-

dimo lepe prilike. Znajo spet hujši časi priti, in tedaj ta neprecenljiva delavnost ne bo tako rodovitna.

V dokaz, da se je res že mnogo sadú pokazalo, naj služi to, da se je že veliko tisoč ljudi z Rimom zedinilo, da imajo Bolgari že 4 škofe, ki so: Agosto Hipolit, Nil Isvorov nadškof, Petkov, Mladenov, in da se je že nad 40 svečnikov spreobrnilo, med kterimi se sosebno g. Stojan odlikuje in pomaga škofu Mladenovu, ki je od latinskega k bolgarskemu (gerškemu katol.) obredu prestopil. Tedaj bogati Ljubljancje in drugi blagovoljni Kranjci, Slovenci, darujte jim nekaj ljubavi svojega serca in kaj belega, ali rumenega ali vsaj rudečega iz svojega žepa, da bodo z večim vspehom delali.

Med Serbi, o da, med Serbi se kaže bolj žalostno stanje. Bog vravnaj tudi v vérskem oziru k dobremu njihova serca.

Prestopimo k Rusom. Večkrat je bilo že opomnjeno v „Danici,“ kako se že tudi tam daní in med velikaši orjaškega carstva, med našimi brati prodira prepričanje, da brez vere in žive vere ni pravega napredka. To je očitno pred vsem svetom v svojem programu izgovoril blagi Aleksander III. vladar več ko 100 milijonov ljudi. Govorijo o njem in sploh se pravi, da je eden najblažih ruskih carov. Zatorej se zedinjuje z Rimom, nekteri škofje so že tam nastavljeni, drugi so iz pregnanstva poklicani, spet drugi se nam obetajo; enako se govori o stolnem ruskem poslaniku pri rimskem Prestolu. Počasi se daní, a le počasi. — O da bi sedanji nepristranski Car hotel in mogel dobre, tudi katoliške knjige čitati in bi razglasil svobodo v prid katoličanstvu.

Vendar pri tem me neka novica vznemirja. Katoliški grof Lubinski je bil bojda iz Rusije pregnan, svoja tamošnja posestva je bil siljen prodati, ker je prav goreč katolik. Čital sem, da se jih do 10.000 vsako leto k ruski veri spreoberne; kaj pa in kako je to mogoče? No, pogane in kar je slabšega od njih razkolstva, naj spreobračajo, ne pa katoličanov. Reklo se je sicer, da če se hočejo Rusi pokatoličiti, da ne bojo imeli nijednega zadržka; je li to čisto res. O da bi bilo in da bi ostalo!

Ti pa, o ljubi Bog in mila Bogorodica! daj, da bi jih obšla milost razsvitljenja, prepričanja, ginjenja, naklonjenja k najboljšemu in sledujoč k spokorjenju; da bi bil med bratci en hlev in en najviši vidni pastir na zemlji, in če bi bilo mogoče, še pod našim ljubljnim, in Slovence tako ljubečim sv. Otcem Leonom XIII; saj tudi oni sami tako želijo doživeti unijo — zedinjenje vzhodno-gerške cerkve z rimsko. — V ta namen spet molimo in darujmo po bratovščini ssv. Cirila in Metoda ali zunaj nje. Vidite, kako je lepo čitati, koliko dobrega se zgodi po molitvah, zlasti sv. rožnega venca, koliko se je vlani zgodilo! Ker vse gleda na Rusijo, bodisi da jo ljubi, ali se je boji ali jo sovraži, zatorej še posebno molimo za njeno srečo — njeno spreobrnjenje.

Prav za prav Rusija tako nima vzroka biti staroverska in ločena od Rima, vsaj se ni ustmeno in očitno nikdar proglasila, kakor so to katoliški učenjaki dokazali. Če je práva gerška cerkev, mora biti tudi prava latinska. Pet najstarejših vesoljnih cerkvenih zborov in gerški in cerkveni očetje, ki so prav zlasti o sv. Trojici govorili in pisali, pa še celo oni, na katere se Fokij sklicuje — z eno besedo, vsi so verovali vse ustno sporočilo, ki pravi: da sv. Duh izhaja od Boga Očeta in Boga Sina. (Glej: Jager zgodovina Focija). Vse to so tudi sami Gerki 8. junija 1439 pod papežem Evgenijem IV na Florenškem cerkvenem zboru — tedaj pred dobrimi 400 leti še le podpisali — razun edinega Marka Efeškega. Če so oni kot pravi Gerki mogli to podpisati, čemu li dediči njihovi ne bi storili, kar so

storili očetje? — Tedaj Gerki nimajo pravice biti ločeni od Rima. — Da pa pravega vidnega poglavarja Kristusovega na zemlji ne spoznajo, je vzrok, ker neomejena samostojna oblast je bila samostojnemu samoderžecu, Petru I. na potu. Iz tega pa ne sledi, da je prav to, kar je Peter I storil, ampak nasprotno, da je cerkev samostojna z enim najvikšim poglavarjem, vidnim — papežem — enim nevidnim — Kristusom. Vsi potomci so pa le Petru v njegovem nauku nasledovali; toraj na te se ni treba posebej ozerati. — Še eno prašanje bi tu postavil, ktero je veleč. g. p. Starè izgovoril: „Ali je Kristus rekel: Ti cesar, Ti car, ti kralj — ti si noda si skala in na to skalo bom svojo cerkev zidal? Ne: ampak ti moj učenec „Peter si ta skala — katere peklerska vrata ne premagajo, in Ti Peter, ko se boš spreobernal, poterdi svoje brate.“ Zato sega gerška cerkev le do vrata, glave pa nima, katoliška cerkev je telo, ki ima tudi glavo. A saj ima tudi rusko-gerška cerkev glavo! Da, ima ta cerkev tudi glavo, pa ne cerkvene, ampak svetno; če je tudi ta svetna zase dobra, blaga: pa glava cerkve le ni. Ravno tako je to, kakor bi hotel levu glavo odsekati, pa bi na vrat leva vsadil kako cvetlico ali bučo. Prašam zdaj: je li zdaj še živ lev? Ker tedaj če žival nima glave, ni živa, ampak mrtva; kaka bo cerkev brez lastne glave? Vsi udje umirajo, dokler ne umerjo. Tako je tudi v gerško-ruski cerkvi. Kje so zdaj njena dela, darila, aposteljni? Kaj je, prašam s pobožnim barnabitom Šuvalovom, ki je kot ruski grof k katoliški veri se spreobernal in tako lepo, ginljivo, priserčno o svojem spreobrnjenju in o svojem novem življenju, in o ruskem ljudstvu piše — kaj je — prašam ž njim iz te sijajne, svete gerške cerkve se izcimilo? Kje so možje kakor Atanazij, Bazilij, Gregorij, Krizostom? Uboga sužnjica ne obrodí — odkar je ločena od Rima, nič — nič več — je le smert. In koliko svetnikov bi se zasvetilo iz verst teh mašnikov, koliko govornikov, koliko misijonarjev, koliko mučenicov; če bi zopet oživela v edinosti resnice! — Zdaj pa ne more, ker rusko duhovstvo nima svoje dostojnosti, tega posebnega daru služabnikov Gospodovih, zato ker — je odvisna. Kako bi bila neodvisna, ko se ji duhovni poglavar pogreša? Njen prebitek je naslonjen na nepostavnost: zgodovina je pravico pogoltnila. Pa je moralo tako priti. Vsaka nepravda cerkev zderkne pod oblast državnega poglavarja, tu ne pomaga nič tajeje, zgodovina govori. Če pa ruski narod, ruska cerkev nad tem ne žaluje, kakor bi morala, pride od tod, ker vsega ne spozna in ker navada ji zakrije nevarnosti njenega stana ali položaja.

Tako, o dragi mi Rusi! je govoril Vaš sin, grof Šuvalov, ki je gotovo kot jako naobražen, in potujoč mož Vaše razmere do dobrega spoznal, za to pa tudi zapustil zmoto, ki so jo od Gerkov prevzeli Vaši očetje.

Pa ne samo sam je iskal in veselo sprejel resnico, tudi svojim rojakom je želel to srečo, ker ljubezen do Boga, do bratov, naroda in cara se je v njegovem, že itak blagem serci še bolj požlahtnila. Res, v veri ljubezni — veri katoliški — občutimo še bolj istinito in junaško ljubezen, ljubezen zatajevanja, ljubezen k divni darežljivosti. Zatorej, ako eno serce iz vere prave izhajajoča plamteča ljubav ogreje, se hoče oddati, razdeliti, podeliti tudi drugim, in če tega ne bi lahko mogla, je pripravljena tudi življenje darovati. Pa ni slepa, strastna, fanatična, nepremišljena ta ljubezen katoliška, ampak premišljena, ki z mirnim, spoznavajočim, opazujočim srcem se daruje za resnično plemenite in blage reči. „Ljubezen je hči ljubavi,“ pravi ta v duhu svetosti umerli Šuvalov; „gorečnost zmote je fanatizem.“ Rusko svečeništvo ni fanatično, ampak malomarno, sedi v tmíni in sencí smerti — redko kedaj je kaka izjema.

— Ker je torej njega ljubav, prišedši od Večne resnice, prešnila, jo je hotel svojim bratom podeliti. Torej piše: „Naj bodo moje besede v tej knjigi izraz krotkosti in ljubavi, da ne bojo nikogar žalile. Daj o Bog vsem mojim bralcem spoznati, da zamoremo istodobno biti katoličani in Rusi, katoličani in verni podaniki razsvitljenega in velikodušnega kneza, ki nas vlada. O da bi vendar car, kateremu si obljubil večno udanost, spoznal, da je tako blagega serca vredno, tako slavnega otečestva vredno katoliške duše v njenem občevanju z Bogom nikar ne motiti. O da bi vsa Rusija vedela, da katoličanstvo ne nasprotuje narodnosti, in da je resnica zmirom najterdnejši podlaga zvestobi in ljubavi k domovini.“

„O Bog! jaz zamorem le ponavljati, da sem Ti hvaležen in srečen. Pa, o Gospod! moj cesar še noče, da bi nekatere vladajoče postave izginile. Ah! te postave . . . daj da v Rusiji spoznajo, kako nespametna je tlača vesti, in da čas tirja vsakemu katoličanu dovoliti svoje verske dolžnosti spolnovati.“

Gospod! še eno milost prosim, in sicer milost, ki mi jo rad podeliš. Ti veš, da ljubim svojo domovino, ljubim svoje brate; pa ljubav ni srečna, če se sreča z drugimi ne deli. Naj, o moj Bog! tudi druge duše z menoj to srečo okušajo, s katero sem jaz napolnjen, — posebno pa, one duše, ki so mi tako drage. Ti jih poznaš, ločene so od Cerkve . . . Sv. Oče, Ti jih znaš ganiti — če pa mene grajajo, bom za nje molil . . . o Božji Pastir, Ti jih znaš v hlev zopet nazaj pripeljati: Ljubezni, Ti jih znaš s svojim ognjem vžgati. Razpni svoje roke, stisni jih na svoje persi; naj od Tvoje edinstvi objeti uživajo veselje in srečo, katero jaz živim in tudi to upajo, kar jaz upam. O Marija, pribežališe grešnikov! upanje tužnih, prosí za nje. Amen.

Vendar ali bi se bil motil? Ne; spoznal sem resnico, spoznani pa resnici se odreči — je slabost, pregreha, katero Tvoja pravičnost preganja do dneva kesanja in sprijaznjenja.

Ali bo Rusija katoliška postala? Kedo pozná skrivnosti Najvišega, vendar se mnogokrat dá sklepati po znamenjih. P. Gagarin, tudi spreobrnjenec in rojak Šuvalovov, pravi, da težko kedaj; a Šuvalov zaupa. Blaga serca, visoke duše — in tacih je na Rusovskem mnogo — meni on, občutijo brezdvomno same nehoté neko nagnjenje k ponižnosti križa. Duša je po natori kerščanska, pravi Tertulijan; kerščanstvo pa ima križ za podlago. In k temu se bodo vernili, o da se povernejo ti dragi bratje, ker v njih je še močan nagon, čút! Zmota je že najdaljši čas med njimi ostala, sedaj pristopajo čedalje bolj v dotiko z resnico, katero spoznati, braniti in razširjati so tako vredni; res, oni bodo — morajo se spreobrniti; jaz sem le eden iz peščice prvih, in kako se ti morem, o Bog! za to dosti zahvaliti? Res bojo prišli drugi za menoj, saj niso zastonj med zakladi svoje vere ohranili češenja Marije Bogorodice; ne kličejo k Nji zastonj, verujejo v njeno neomadežano Spočetje, da si tudi morda ne vedó (gl. 3 pismo P. Gagarina do neke ruske gospé), in praznujejo Njeu praznik. Ne, — ni zastonj Marija, katera je zmagala vse krivovere (Cunctas haereses in universo mundo interemisti.) Piju IX veliko misel navdihnila, to versko resnico v eni za Rusijo najslavniših dób očitno izreči. (Šuvalov meni, kako se je Rusija v veliki gibčnosti in ljubavi do domovine v Krimski vojski pokazala; „kadar,“ pravi „sem bil ponosen, da sem Rus.“) „Prav Marija bo vez, ki bo obe cerkvi zvezala, in bo iz vsch, ki jo ljubijo, pod očetovstvom namestnika Jezusa Kristusa storila eno bratovsko ljudstvo.“ (Cf. Mislin, die hl. Orte, Russland etc.) . . .

Priserčno bi mi bilo všeč, in najberž bi mnogemu katoličanu koristil, ako bi kedo vso knjigo Šuvalovovo:

„Ma conversion et ma vocation“ (Deutsch v. Breyer, Pa-derborn 1862) prestavil na mili naš slovenski jezik.

Pač mala reč, če bi se vsi staroverci ali šismatiki, broječi že nad 100 milijonov, h katoliški veri spreobrnili.

Bratje ne bila li sreča bi mila,
Katoličanom se želja spolnila,
Ko bi njih cerkev se z nami sklenila?!

Začetek je storjen — po bratovščini vse zedinjajoči ssv. Cirila in Metoda so se že tisoči pri Bulgarjih, mnogi izmed ruskega plemstva, nekateri Serbi, Gerki, Armenci, Kopti itd. povernili v ljubo naročje Matere prave cerkve; zakaj jih ne bi drugi posnemali?

Se vé, da lučajo na nas kamenje obrekovanja — in kedo? Bratje. Pravijo, da smo krivoverci. Oj bratje, študirajte zgodovino Vaših lastnih gerških starih ss. očetov; in bote videli, ali smo mi kaj novega vvedli v vero, ali vi. Ali ste za to na boljšem? Ne; kje imate kacega sv. Frančiška, Bernarda, Tomaža Akvina, Frančiška Ksaverija, Vincencija Pavljana, Ligvorija? Pa porečete: Imamo Aleksandra Nevskega, ki ga k svetnikom prištevamo. Koliko čudežev je pa on storil v življenji, ali se jih je zgodilo po njegovem življenji? Ali je bil le eden dobro preiskovan, tako kakor pri nas in od vseh prič in zdravnikov kot nekaj čeznatornega poterjen? Ali je mar to čudež, če kako truplo, dobro maziljeno in v posebni zemlji precej ne segnije? Ali je za to svet postal, ker je veliko samostanov ali laver (laura) zidal, pa dobro klel in obrekoval latince? Kje je kak naš svetnik Gerke ali Ruse klel in obrekoval? O ne, ljubezen je znak le katoliške vere. Vi nas sovražite. Ali se je kedaj veliko, magar slabih katoliških duhovnov, zoper vlado spuntalo, kakor se pri Vas Rusih, Serbih? — Vi pravite, da mi papeža po božje častimo. Ni res — častiti pa že smemo svojega očeta; ali je lepo, če se pri Vas otroci zoper očeta spuntajo! — Vaša vera je nepopolna, ker ne veruje vsega, kar so Vaši očetje verovali — je duhovno telo brez duhovne glave.

Vi očitajte, da naši svečeniki niso tako izobraženi in Ruse čertijo. Pervo je laž, drugo pri nas Slovanih katoliških ni res; le kaki pristranski, zlasti drugih narodnosti, iz političnih itd. vzrokov Vas bolj sovražijo; vsi pa imajo več ljubezni do Vas, ko Vi do nas.

Sploh pa vemo, kje je pravi vzrok: v prevzetnosti, toda o tem nečem govoriti, ker nečem bratov žaliti.

Le pridite, bratje mili, da se pogovorimo n. pr. na Velehradu l. 1885. Kedaj, kateri dan in mesec bo prav za prav shod, kedaj se bodo zbirali pri nas, kedaj bodo svečanosti. Srečni vi, ki boste tje šli; mi pa drugi revni Slovenci naj imamo doma kako opravilo, procesije, ali pridige in sicer posebno tam, kjer je središče bratovščine ssv. Cirila in Metoda. Moje načelo je in bode ljubezen do bratov, želja po zedinjenji vseh Slovenov v veri katoliški.

Ko bi vedeli, spoznali,
Da v katoliški ljubavi,
Sreča bode Majki Slavi,
Mili bratje bi se vdali.

Iz Mariborske diecezanske sinode.

IX.

De cantu ecclesiastico et musica.

„Cum ea sit hominis conditio, ut ad animi affectus significandos et excitandos sonus apte dispositus maxime valeat, cantus et musica laudibus divinis nunquam abfuerunt.“ (Concil. prov. Viennense Tit. IV. cap. VI.)
Cum praeterea ad solemnitatem cultus divini augendam

et populi pietatem promovendam plurimum conferant cantus et musica, propterea Concilia et viri ecclesiastici magnam semper impendebant curam, ut congrua in divinis officiis canendi seu modulandi ratio vigeret. (Cf. Concil. Trid. sess. XXII. Decret. de observandis et evitandis in celebr. Missae; sess. XXIV. de reform. c. 12.)

Gens nostra slovenica nunquam non praeclaro excellerebat fervore et ingenio in cantationibus sacris et componendis et canendis, donec nostris temporibus infastae circumstantiae tam inique influebant in cantum et musicam, ut non sine causa nunc de defectu et lapsu cantus ecclesiastici et musicae sacrae conqueramur. Sodalitates quidem s. Caeciliae, cantionale a Sodalitate s. Hermagorae editum et laudabilis cura nonnullorum sacerdotum huic defectui medelam adferre cupiunt; ast ut eorum labor oxoptatum habeat effectum, omnes animarum pastores in Domino exhortamur, ut omnimodam, curam gerant et omnem operam impendant, ut ludimagistri juventutem exercent in canticis ecclesiasticis, ut parvuli in scholis versantes cantum ecclesiasticum et popularem addiscant, ut Sodalitatis s. Caeciliae studia reformandi cantum et musicam sacram adjuventur et ut quoad cantum et musicam observentur praescriptiones ecclesiasticae in epistola encycl. Bened. XIV. 19. Febr. 1749. contentae.

Ubi sive organo sive cantui lascivi aut impuri quid miscetur, arceatur. Cum organo illa tantum instrumenta permittantur, quae inserviunt ad corroborandas sustinendasque cantantium voces, et quidem solummodo ad vim quaedam verborum cantui quodammodo adjiciendam, ut magis magisque audientium mentibus eorum sensus infigatur. Symphoniae i. e. musica instrumentalis sine cantu tolerari tantum possunt, ubi earum usus jam receptus est, dummodo sint graves et non nimis in longum protrahantur, quod taedium et fastidium iis, qui adsunt, pararet. (Cf. Bened. XIV. epist. encycl. 19. Febr. 1749.)

Abusus in nostra Dioecesi passim occurrentes, ut nempe intra missam cantatam, quae ad s. Liturgiam et missam ejusdem diei non pertinent, vel intra „Sanctus“ et „Comunionem cantica in honorem B. V. M. vel alijus Sancti vel cantilenae non aprobatae et minus honestae cantentur, tollantur.

In minoribus cultus divini solemnitatibus et officiis quotidianis summopere optamus, ut cantus popularis i. e. cationes sacrae lingua vulgari conditae pia parochorum et ludimagistrorum sollicitudine promoveatur, quia „tenerrime mentes afficiuntur et fidei, amoris et compunctionis affectus uberrime eliciuntur, si fere totius coetus religiosi voces uno ore et corde sursum ascendant ad thronum gratiae et divinae misericordiae.“ (Concil. prov. Prag. tit. III. cap. VII. 96.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Molitve po vsaki tihl maši.) Po povelji sv. Očeta papeža in vsled tega po naredbi prečastitega gospoda kapitelskega vikarija so se Šmarni dan. 25. sušca, po vsi škofiji imele začeti neke posebne molitve za sedanje potrebe. Te molitve se po papeževih deželah molijo že od l. 1859. Ker se pa hudi časi od takrat še niso zboljšali, temuč še hujši žugajo in je sv. Cerkev tako silno potrebna pomoči Božje, so sedanji papež Leon XIII letos 6. prosenca zapovedali, da naj se tiste molitve, nekoliko spremenjene, molijo po vsem svetu. Oni upajo, da na povišano število molivcev in s splošno molitvijo se bode ložej Božje usmiljenje doseglo.

Kdaj in kako naj se opravljajo molitve?

Molitve naj se opravijo po vseh cerkvah po vsaki tihi maši, to je, po vsaki sv. maši, ki ni bila peta (in fine cuiusque Missae sine cantu celebratae). Mašnik zadevne molitve na stopnicah klečé moli s pričujočimi.

Te molitve se tudi ne smejo opustiti, ko bi bilo več ss. maš ob enem; — v tem primerljeju mašnik moli nekoliko bolj tiho, da se razumeva le od bližnjih ob altarji. Ako sta pri kaki maši mašnik in strežnik sama, se smejo obmoliti tudi v latinskem jeziku.

Dosedaj zapovedana molitev za papeža (Oratio imperata pro Papa) v sv. maši se od Marijnega oznanjenja dalje opusti.

Ktere so tiste zapovedane molitve?

1) Češena Marija (trikrat).

2) Češena bodi Kraljica itd.

V. Prosi za nas, sveta Božja porodnica.

R. Da bodemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo.

O Bog, naše pribežališe in moč, poslušaj pobožne prošnje svoje Cerkve in dodeli, da na posredovanje častitljive in neomadežane Marije, Božje porodnice, sv. Jožefa, Tvojih svetih aposteljnov Petra in Pavla in vsih svetnikov, kar v sedanjih stiskah ponižno prosimo, v resnici dosežemo. Po ravno tistem Kristusu Gospodu našem.

R. Amen.

Sv. Oče papež Leon XIII so 6. pros. 1884 podelili 300 dni odpustkov vernikom, ki te molitve molijo.

Dubica bos., 22. sušca. Za pošiljko, došlo mi 3 sušca, poslal sem poterilo z dopisom; upam da je došlo med tem,*^o ko ste mi poslali gg. H—ve in Až—ve maše (107 + 35) ter 10 gld. za misijon. skup 96 gld. Retribuat Deus benefactoribus meis! G. H. bom o priliki pisal tudi o teh sv. mašah, ker mu imam še nekaj o svojem zdravju pisati. Zdaj še kaj o misijonu.

Ko sem bil opisal vlni kapelo v Priedoru, dodal sem bil tudi to, da bode kmalo zopet na drugem mestu treba katoliške kapele, in to v Novom. Novi je mestce ob Uni, na zapadu, kake tri ure od Kostajuice, z železniško postajo in politično izpostavo, prav kakor v naši Dubici, ter ima precejšno trgovino, in med trgovci tudi kakih 8 katoliških trgovcev iz Hervatske naseljenih, katerih eden je precej premožen; v okolici je pa okoli 300 katoliških Bosancev. Ti Novljani imajo do farne cerkve v Volar-Šurkovac 6 ur na konju v lepem vremenu, v gerdem pa zavolj vode še ni mogoče tje priti. Po nepričakovano in hitro postavljeni kapeli v Priedoru ter po poslani jim pismeni spodbudi od moje strane začeli so resnobno misliti na to, da si tudi oni postavijo kapelo v Novom.

Občina podarila jim je potrebno zemljišče, jaz sem jim obljubil zvon in za sv. mašo potrebne stvari, trgovci bodo zložili denar in siromaki bodo delali z rokami in živino, ter upamo, da bode do malega Šmarna kapela gotova in izdelana. Velečastni župnik iz Volara, pod katerega spada Priedor, kakor tudi Novi, pisal mi je nedavno, da bi bilo potrebno novega dušnega pastirja namestiti za vse katolike okoli Priedora in Novoga, ker ima on predeleč do njih ter mu se Priedor zdi pripraven kraj, kjer je nekako v sredini in ima že gotovo kapelo, pa tudi dovolj stanovanja za duhovna, kateri bi zamogel potem po železnici prav hitro tudi v Novi dohajati, kadar bi bilo treba ali za službo božjo ali za dušno pastvo. Odgovoril sem mu, naj le stori vse potrebne korake za to, ker kapelo sem samo za to dal napraviti, da bi se tam namestil dušni pastir.

*^o) Vse došlo; hvala! Vr.

Tako imam upanje, da se bode moj načert v kratkem popolnoma vresničil, da bodo imela vsa bosanska mesta ob severni meji proti Avstriji katoliške kapele in dušne pastirje, ter bodo tukaj zamogli katoliki verske svoje dolžnosti spolnovati, če bodo tudi več ur oddaljeni od tod, ker zavolj gosposke in nakupovanja za kučo potrebnih stvari dohajajo v bližnja mesta vsi, tudi daljni okoličani.

Naj mi pa ne zameri nobeden, ampak marsikdo resnobnije preišlja veliko moje čudenje, da vsa Slovenska zemlja nima duhovna, ki bi se hotel darovati za katoličanstvo v Bosni! Z Bogom! V. Lah.

Žalostna mati in njena pomoč.

Češenja Žalostne Matere Božje ne moremo nikoli zadosti priporočevati, pravi eden katoliških listov in pripoveduje naslednjo dogodbo:

Pod goro, katera se vzdiguje na severo-zapadu od Inomosta (Insbriuka), stoji vās Hotting, koder je bilo leta 1850 zelo veliko snega. V tej vasici sta živela Jože in Krescencija v prav bogaboječi in mirni zakonski zvezi. Dasiravno nista imela vsega dosti, sta se vender preživila s tem pošteno, kar sta zaslužila. Nastopila je zelo ostra zima, in v mesecu grudnu jima je začelo lesa za kurjavo primanjkovati. Jože se tedaj napravi, vzame sanj in sekiro, ter dobre volje gre proti gozdu, da bi hitro pripravil potrebno, kar je treba in se opoldne domú vernil.

Vdarila je 12. ura, pa Jožeta še ni domá. Bridkega serca posluša žena, ter vsakokrat, ko kdo mimo pride, gre pogledat, če je Jože. Pa moža le ni. Pokleknila je toraj žena pred podobo „Križanega Jezusa in Žalostne Matere Božje,“ da v molitvi tolažbo zadobí. Ura teče za uro, mrak ogerne zemljo; moža le še ni. Zdaj še le uboga žena previdi, da se je možu gotovo kaj pripetilo. S solzami v očéh in glasnim vpitjem hití k sosedom in jih milo prosi, naj gredó moža iskat. Štirje možje se urno odpravijo v gozd, kamor se je bil podal Jože. Pa sneg je vse zametil; iskali in klicali so ga zastonj. Žalostno so se morali domov verniti.

Pobožna žena pa ni obupala. Po vsi vasi pomoči prosi. Radovoljno res se zbere množica možakov, da še tisto noč zgubljenega poišejo. Išejo po vseh jamah, splezajo na pečine; pa nikjer ni bilo sledú o njem.

Ob enajstih se zbero ter si med seboj pripovedujejo, kje so ga iskali — zastonj. Kaj je storiti? Brez moža k žalujoči ženi vračati se — je hudo. Kar stopi eden izmed njih v sredo ter reče: Molimo in obernimo se do „Križanega Jezusa in do Žalostne Matere Božje:“ gotovo ne bo zastonj. Pokleknejo tedaj na sneg. Pa komaj so nekoliko časa molili, zaslišijo glas! „Ta sem! tu sem!“ Začudeni hité tje in še povprašajo: „Kje?“ Zaslišali so glas: „Tukaj!“ Kmalu zasledé plaz snega proti nekemu prepadu. Niso več dvomili, da je Jože ondi notri. Spustili so se po vervéh v prepad, odpravili z vso močjo sneg na stran, ter tako dobili kmalu sani, pod katerimi je Jože na obličji ležal. Tako je ubogi mož od jutra do večera prebil pod težo, kjer se ni mogel nič premakniti. Hvala Bogu! dobili so ga še živega. To je bilo veselje! Spravijo tedaj njega in rešilce iz brezna. Vsi so Boga hvalili, posebno pa Jože sam. Veselje se ne da popisati.

Slednjič ga praša stari kmet: „Ali si ti klical!“ „Kako bom klical,“ odgovori, „sej še dihati nisem mogel.“ „Ali si se kaj bal?“ „Nič se nisem bal; molil sem k Materi Božji in za vse verne duše v vicah in tako sem dobro vedel, da ne bodem v snegu duše izdihnil.“ Možje so si obrisali solze, kajti spoznali so, da tukaj je Mati Božja pomagala. Nato so peljali moža slavno proti vasi. Žena mu je tekla naproti in rekla: Dobro sem

vedela, da ne boš umerl; sej sem k žalostni Materi
Božji molila, meni in tebi za pomoč!

Spomlad.

Vso naravo oživila
Je preljuba nam spomlad.
Vsacega razveselila,
Naj si bode star al' mlad.

Že po gojzdu drobne ptice
Miloglasno pevajo,
Raznobarvane cvetlice
Krasne tla odevajo.

Žito je lepo zeleno,
Kjer ga mraz zamoril ni,
Tudi drevje razcveteno
Že se mi nasprot smeji.

Glej, škerjanček se vzdiguje,
In po zraku se verti;
Glasno hvalo oznanuje,
Stvarnika lepo časti.

Tam po senčnati dobravi
Šmarnice lepo cvetó,
In iz njih k Marijni slavi
Lepi venci se pletó.

Otročiče glej vesele,
Ki po trati skačejo,
Zvončke lepe snežno-bele
V šopke si nabirajo.

Kmetič orje, žito seje,
In podzemljice sadi,
Sivi starček se ogreje
Ter na novo poživi.

Al' spomlad pa hitro mine;
Kadar solnce moč dobi,
Od poletenske vročine
Trudno čelo se poti.

Lepoglasne mile ptice
Več tak lepo ne pojó.
V solncu pisane cvetice
Glavce k tlam pobešajo.

Vse na svetu je minljivo,
Stalnega pod solncem ni;
In kar je prijetno bilo
Nas tak' naglo zapusti!

Le v nadzemeljske višave
Povzdiguje zdaj serce rad;
Tam si išči sreče prave,
Tam ti večna je spomlad.

A. V.

Razgled po svetu.

Pri čem je svet? Na Pruskem tiste majnikove
postave očeta zelénca še vedno škofo zadržujejo od
njihovega djanja v prid človeštva. Semeniša in naprave
za spodrast duhovstva so še vedno zaperte! Na tisuče
duhovnij je brez duhovnih očetov. Katoličani kličejo po
duhovnih pastirjih, vlada tare naprave, v katerih bi se
odgojevali!

Na Francoskem so na vladnem kermílu zgoli ljudje
brez vere in vérnosti, priseženi sovražniki sv. Cerkve,
černi pogani, pa še hujši od poganov.

Anglija je poslancem iz pekla potuho dajala. Pa
tudi druge dežele. Renau, Darwin, Brehm in stoteri
drugi so smeli brez kazni drakonske zobé sejati. Ga-
ribaldi, Gambetta in tisučeri drugi so med pohvalo dru-
hali Cerkev in papeža preklinjali! Tudi Rus je zve-
rinsko terl katoličane.

Zdaj se že po nekoliko žanje, kar se je sejalo.
Bombe in dinamit žugajo po vsem svetu, in še posebno
na Angleškem, kjer so se smele vse pregrehe gnjezditi.
Prišlo je do tega, pravi eden nemških listov, da se noben
zavoj ne smé sprejeti brez straha, ker utegne pri odvi-
janji dinamit strašno razdjanje napraviti. Kakošni pač
so to ljudje, katerih ni groza ne le enega, ampak veliko
življenj ugonobiti. Kakošni ljudje so to?

Kakošni neki? Sej so učili in dopustili učiti, da
so ljudje opice. — tedaj kaka škoda će biti, ako tudi
na stotine malih in velikih „opic“ bombe in dinamit
žive raztergajo in kosove od njih kviško puhnejo!

Rus, ki so mu rudečkarske zvéri cara raztergale,
je spoznal ali saj spoznava, da preganjanje sv. Cerkve
in sv. Stola je vzrok, da take šibe svet zadevajo; stru-
peni framasoni tega nočejo spoznati, dokler njim samim
pod butasto glavo ne začne goreti; gluhi in slepi so,
kakor so bili judje, kadar jim je Sin Božji napovedoval
ognjene šibe, ki jih bodo pokončale.

Naj bi svet premišljeval modri nauk, kakor je v
pastirskem listu škofa Paderbornskega, ki obdelava vpra-
šanje: „Zakaj katoličan ljubi svojo Cerkev?“ in odgo-
varja s pojasnjenjem naslednjih stavkov: 1. „Ker je vsta-
nova Jezusa Kristusa,“ in 2. „Zarad blagra, ki ga je
rodila svetu, narodom in vsakemu posameznemu človeku
in ga rodi še vedno.“

Rim. V konzistoriju 24. sušca so sv. Oče izvolili
2 kardinala in več nadškofov in škofov; 27. t. m. (včeraj)
so se zadevne opravila nadaljevale. Sarajevski škofijski
list „Srce“ pravi, da med proglašeni novimi škofi je
tudi prečast. o. Marijan Marković, poterjen za
škofa „in partibus“ in apostolskega administratorja v
Banjaluki (in Episcopum titularis Ecclesiae Danobensis
et Administratorem Apost. Eccl. Banjalucensis. Danoba,
urbs Phoeniciae, adhuc inter mere titulares Ecclesias
cathear. adnumeratur; ideoque miserrimus ejus status
relatione caret, cuius Episcopus ultimus bon. mem. Ed-
mundus Franciscus Guéry extra curiam romanam de-
functus est). —

Več francoskih listov piše, kako so okolišine sv.
Očeta v Rimu vedno težavniši in da utegne papež Rim
zapustiti. Misliti bi bilo, da za zdaj ta reč ni kaj ver-
jetna, razun ako vstane prekuc; dve reči pa ste gotovi:
perva, da se Rim brez papeža v mrak pogrezne, — in
druga: da vsaki kraj in vsaka dežela, kamor bi se vselil
namestnik Kristusov, se povzdigne k novi slavi, ko bi
tudi sicer taki kraj ali dežela bila brez znamenitosti.
Po vsaki ceni so sedanje nove molitve za sv. Cerkev
prišle o pravem času.

Jezuški general P. Beckx je stopil v 90.
leto. Družba Ateneja gregorijanska mu je iz tega
vzroka podarila prelepo bakrorezno podobo sv. Ignacija
v prelepem okviru. Podpis iz roke P. Angelini-a se
glasi: „P. Beckx-u, kteremu je od Boga družba Jezusova
izročena, ktera tudi zatirana veselo in prekrasno cvetè
in imé Jezusovo nosi do skrajnih zémeljskih mej, — k
njegovemu 7. svečana 1884 obhajavnemu dnevnu od Boga
prosi vsaktero srečo Ateneja gregorijanska, ki je pod
njegovim vodstvom razvila in dosegla novo moč.“

Rimski sv. Stol se v posebni opombi do vlád pri-
tožuje zoper določilo višje sodnije mladolaške, vsled
kterega se hoče ugrabiti premoženje Propagandi. Opomba
omenja, da je Propaganda vsega sveta naprava, do ktere
imajo pravico ne samo laški katoličani, ampak katoličani

po vsem svetu in zlasti katoliške prefektore po peterih delih svetá. Tudi je vediti, da so Propagandini oblasti podverženi nekteri patrijarhi, nadškofi in škofi. Tako zveršuje Propaganda svojo oblast (jurisdikcijo) nad škofijami gerško-rusinskega obreda v Avstriji in Rusiji. Temu svetemu zboru so dalje podveržene škofije po deželah, kjer je vstanovljena katoliška hierarhija (škofovska cerkvena vlada), kakor v Palestini, Angliji, Holandiji, Greciji, Škociji in v severnih ameriškanskih državah. Iz vsega tega je očitno, kako je ta mladolaška sodnija tudi v te dežele dregnila, ker je v nekem pomenu določevala o premoženju tujih dežel; zato se je nadjati, da bodo mnoge vlade odbile določbo laške sodnije, ker bojo prašanje o Propagandi cenile kakor versko-mednarodno vprašanje.

Amerikanske novice. Med svinje padel. V Earlville-u je 24. sveč. 32letin Peter Keras šel v štalo konje kermit. Ker ga ni bilo nenavadno dolgo nazaj, ga sorodniki gredó iskat in ga najdejo v svinjaku ležati, kamor je bil s viselj padel, in že so mu bile svinje odgrizle nos, lica in kos čela, ko je bil še živ. Nesli so ga v hišo, umerl pa je v kratkem.

Brehm zoper Darvina. Ne odveč vgodno znani Brehm kroži zdaj po Ameriki in raznaša svoje natorozpanske pouke. Nedavno je v Čikagu govoril o opicah. Skazoval je, da opica je v živem stvarjenju človeku naj bližej, da pa izhod človeka od opice po Darvinovih in družinih naukih se ne dá dokazati; sploh v ničimur se ne dá spričati kak razlog v prid Darvinovih ukov. — „Kathol. Wochenblatt“ v Čikagu od 5. sušca tega leta pravi, da to izpeljevanje „duhovitega naravoslovca“ je hudo poparilo tiste, katerim je na tem, da bi bili rajši otroci „mérkelc“, kakor da bi spoznali, da človeški rod izhaja iz roke Boga stvarnika. Ondotni list „Baklja“, ki se pri govoru o veri véde, kakor andalužiški (španjski) junec, kadar zagleda rudečo capo, se že repenči zoper ta Brehmov pouk. Gospodje rudečkarji, nadaljuje omenjeni „Wochenblatt“, bi le vse pre-radi zadušili v ljudstvu poslednjo iskro vere v Boga, da bi neko gotovo druhal toliko ložej pridobili za svoje prekucijske samopridne namene. — Opomnjeno bodi, da Alfred Edm. Brehm, materijališki grudoslovec, je rabil naravoslovje v napade na sv. pismo; mogoče, da svoje zmote ta protestant začinja kaj spoznavati; če ne, bo imel omenjeni katol. tednik še dosti vzrokov svojo pohvalo kaliti in hladiti.

Skerbite le sami za-se! Nedavno je nana-gloma umerl nemški poslanec Laskar, sovražnik vestne svobode, sovražnik redovnikov in prav posebno jezuitov, katerih pregnanje je zagovarjal in glasoval za zatrenje verske svobode katoličanov. Ameriškanskim poslancem v Vašingtonu pa se je prav hudo mudilo v Nemčijo poslati sožaljenje, češ, da je ta tudi za Ameriko zasluženi mož umerl.

Bismark pa, ki za Laskerjem morda ni dosti več solz pretočil kakor ameriškanski poslanci v Vašingtonu, jim je odgovoril, da naj le sami za-se skerbé, nemške zadeve pa pri miru pusté: „Mind your own business!“ K temu bercku jim pridaja še družega „Tednik“ v Čikagu, ko pristavlja: Kaj nam je mar nemški državni zbor? Kaj nas skerbijo zadeve unkray velike vode? Ali mar gospodje ljudski zastopniki nimajo nič družega opraviti, kakor za zadeve družih delov sveta pečati se? V resnici, že skor cele tri mesce sedé v Vašingtonu in živé iz ljudskih žaljev, kje pa so koristi, prave rabne postave v blagostanje ljudstva? So li krepko v delo vzeli vravnanje rék ob Ohio, Misisipu, kateri vsako leto storite milijone škode itd.

Iz Brazilije v Ameriki se poroča „Germaniji“, da ob koncu preteklega leta je bila v velikem mestu

Rio de Janeiro mednarodna pedagogiška razstava, v kateri so dobile premijo šolske keršanske bukve iz Belgije. Posebno pohvalo je dobil provincijal belgiških šolskih bratov Br. Marijan. Brazilijski cesar je zaradi tega za zaslugo pridobljene na polju odgoje in nauk Br. Marijanu podelil red Kristusov. (Kaj pa poreče Dittes in njegovčiki?)

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog do-brotno odverni od naše dežele poboje, umore in samo-more, odpad in brezvérvstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v bratovsko molitev. — Neki soprog iskreno priporoča posvetno zbegano ženo, da bi se je Bog usmilil na pri-prošnje N. lj. G. presv. Serca in njenega deviškega že-nina, Jezusovega rednika sv. Jožefa, ter jo na pot zve-ličanja zavernil. Ako bojo prošnje uslišane, se bo zahvala naznanila v „Danici“, v „Sendbotu“ in v Pa-derbornskem listu „Leo.“ — Gospod na visoki stopnji, nad čegar zdravjem je človeška umetnost popolnoma obupala, se zaupljivo obrača k N. lj. G. presv. Serca, da bi mu še zdravje sprosila; v ta namen se veliko moli in serčno prošeni so vsi družbeniki za enako mo-litev, da bi se verli. sploh spoštovani gospod in pošte-njak ozdravil, če je Božja volja. Ako se uslišanje doseže, bode zahvala po „Danici“ naznanjena. — Oseba priporočena v neki dober namen. — Da bi vsi katoli-čani, posebej naše škofije, velikonočno spoved in sv. Obhajilo opravili — vredno opravili.

Zahvale.

Lepo prošnjo do Vas že dolgo odlašam. Vedno je ena ali druga nesreča; jest sem bila v dveh letih že dvakrat smertno bolna, vse upanje je bilo zgubljeno; pa zročili smo se sveti Gospej presvetega Serca, in bili smo vselej uslišani. Tudi sem lansko leto z voza padla in si desno roko zlo poškodovala, ter sem tudi terden sklep naredila, ako mi ljubi Bog po prošnji preljube Gospé presv. Serca zopet zdravje dodeli, da bom po „Danici“ svojo serčno zahvalo razglasila, kar bodi s tem opravljeno. Zdaj pa priporočim v molitev vso svojo družino bratom in sestram lj. G. presv. Serca.

Ušula Uderman.

Od sv. Štefana v Ameriki, 3. sušca 1884.

Bil sem zlo nevarno bolan, že ni bilo veliko upanja ozdraveti. Zatekel sem se k Mariji, N. lj. G. presv. Jezusovega Serca. Opravljali so drugi za me devetdnev-nico, in obljubil sem v „Danico“ dati, če ozdravim. Čast in hvala Bogu in Mariji Devici! zdaj sem popolnoma zdrav.

J. K.

Iz Kovorja, 22. sušca 1884.

Koledar za prihodnji teden:

31. sušca. S. Kornelija. — 1. mal. travna. S. Teodora. — 2. S. Frančišk Pavljanski. — 3. S. Rihard. — 4. Marija 7 žalost. — 5. S. Vincencij Fer. — 6. Cvetna nedelja. S. Sikst. I.

Listek za raznoterosti.

Otrok v kraljevem gradu.

Ubog otrok je prišel pred grad zelo mogočnega in slavnega kralja. Zelo se je bal stopiti čez prag ter iti v poslopje. Ker so pa vrata bile odperete ter so tudi drugi ubožni ljudje noter in ven hodili, se je slednjič tudi on oserčil in stopil v zali dvor. Nihče ga ni zadrževal, nihče mu ni branil. Tako pride kmali pred sobo, v kateri je kralj stanoval. Sedel je na zlatem prestolu, okolo njega je pa bilo vse polno služabnikov, kateri so mu stregli. Otrok se ne pomišlja dolgo, prime za kljuko odpre vrata in gre v kraljevo sobano. Brez pomislika pa ogleduje lepo sobo, dragocene reči, kraljevi prestol. Kralja pa — kdo bi si mislil! — ni pozdravil, da, še pogledal ga ni, kakor da bi ga tu ne bilo. Je li to mogoče, me boš morda prašal, ljubi mali bralec. — Da, tako je, pa moram ti še dalje povedati.

Kralj dečka prijazno k sebi kliče in nagovarja, da naj k njemu pride, — pa deček ga ne poslušá. Dobri kralj mu pomoli roki, v katerih je imel polno daril. Kako bi ubogi otrok lahko v trenutku osrečil sebe in svoje ljube stariše! Pa, deček kralju herbet oberne in gre dalje.

O, kako je neumna, prederzen in nehvaležen ta otrok! Pa ta otrok si ti sam. Ko greš namreč v cerkev, se morebiti le malo na to spominjaš, da je Bog tu navzoč. Ti ogleduješ cerkvene stole, podobe in druge reči, kralja samega pa ne! On te vedno kliče iz svetega šotora, pa ti ga ne slišiš. Ponuja ti svojo pomoč milosti obedve roki polni. Kako bi lahko pridobil dokaj dobrot sebi, očetu materi in drugim! Ti pa mu obračaš herbet in greš prazen od ondod! Ubogi, neumni, prevzetni in nehvaležni otrok! Pojdi in poboljšaj se! (Op. To veljá tudi mnogim velikim otrokom.) „Schutzengel.“

V Smartnem pri Kranji je v soboto zjutraj ob 4, 22. t. m., po dolgi, hudi bolezni umerl čast. ondodni g. župnik Juri Krašovic (roj. v Blokah 12. apr. 1811, posvečen 2. avg. 1835). Pokop je bil Šmarni dan, 25. t. m., o 1^h 10. Pokopaval je preč. g. Kranjski dekan Ant. Mežnar ec, pridigal čast. g. prof. Mih. Lazar. Pričujočih je bilo 24 gg. duhovnov in velike množice vernikov. Bil je ranjki prav goreč duhovni pastir, zvest prijatelj in sploh blaga duša. Bog mu daj večni mir!

Solske sestre v Repnjah so voljne, po veliki noči nekaj deklic sprejeti tudi v stanovanje in na hrano proti primernemu plačilu.

Amerikanska smešnica. Zagovorniška logika. — Gospoda moja! Dokazano je, da moj zavétvanec je v eni roki imel gorjačo, v drugi pa samokres. Sodite sami, kako bi bilo v teh okolišinah mogoče, da bi bil on pretepal, ko vender nobene roke ni imel prazne?

Preveč šuma. Kaj neki bi ti za tvoj god podaril? je eden Parižanov poskušal svojega malega sinčka. — „Papa, dajte mi malo zbornico poslancev,“ odgovori in prosí žanček. — „Maliček moj, to dela preveč šuma v hiši,“ mu oče odgovori. Ne mara, je oče tudi mislil, da bi vezilo bilo odveč drago?

Iz šole. Učenik: Anton, ali mi veš pojasniti zakaj pravi pregovor: Še nobeden ni kakor učenjak z nebés padel?

Anton (nekoliko pomislivši): Že neki nobenega gori ni, gospod učenik.

Berač. Dajatelj: Malo dni je, kar sem vam dal prav čedno suknjo, in danes že spet tako razcapudrán na vrata butate! Kje pa je suknja?

Berač: Prodaj sem jo. V pošteni suknji vender ne morem prosjati.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Neki gospod 5 gld. z namenom in prošnjo molitve da se neka zgubljená oseba k Bogu spreoberne, za kar naj pridna mladina móli. — Čast. g. župnik Javorski M. Jereb 5 gld. — Čast. g. župnik Mih. Tavčar 5 gld. — Čast. g. Jož. Borštner 5 gld. — Čast. g. župnik A. Stenovec 1 gld. — Čast. g. administr. Fr. Spendal 3 gld. — F. A. R. 2 gld. — Čast. g. župnik M. Preželj 5 gld.

Za cerkev Jezusovega prese. Serca: Poljane po čast. g. župniku Jernej Ramovšu 10 gld. — Po čast. g. administr. V. Klobusu 16 gld. 50 kr. — Iz Teržiča po čast. g. administr. Fr. Spendalu a) darovanje 30 gld., b) srečke vv. 461 in 462=20 gld. — G. V. 1 gld. — F. A. R. 3 gld. — Iz Mavčic po čast. g. župniku M. Preželjnu 12 gld. 84 kr.

Za cerkev v Bohinjski Bistrici: Vojsko po čast. g. V. Klobusu 16 gld. 50 kr. — Spodnja Idrija po čast. g. župniku M. Horvatu 35 gld. — Na Selih pri Kamniku pastir z ovčicami 8 gld. — Teržič po čast. g. administr. Špendalu 24 gld. — Iz Mavčic po čast. g. župniku M. Preželjnu 31 gld. 30 kr.

Za sv. Očeta: Neka gospodinja po čast. g. J. Erkerji 3 gld. — F. A. R. 4 gld. — Iz Žužemberga 23 gld. Za bratovšino Naše ljube Gospé presv. Serca: Po g. St. Š. 25 kr. — G. V. 1 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Čast. g. župnik Stan. Šranc iz Reteč 5 gld. — Z Vojskega 15 gld. — F. A. R. 2 gld. — Iz Nadanjega Sela 4 gld. — S Prema 7 gld. 60 kr. — Z Vač 12 gld. — Čast. g. J. . . . b 3 gl. — Iz Slavine 30 gld. — Iz Žužemberka 45 gld. — S Tople Rebri 7 gld.

Za sveto Detinstvo: Čast. g. A. Keržič, nunski katehet v Ljubljani 20 gld. — Čast. g. M. Molek, duhovni pomočnik v Šmartnem pri Litiji 3 gld. 30 kr. — Čast. g. M. Klun, duhovni pomočnik v Polhovem Gradcu 11 gld. — Iz sp. B. oseba 5 gld. — F. A. R. 2 gld. — Iz Mavčic po čast. g. župniku M. Preželjnu 13 gld.

Za kapelo sv. Jožefa v Kuteževem: Čast. g. župnik A. Stenovec 1 gld. Čast. g. Ant. Kukelj 1 gld.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Neimenov. 2 gld.

Za misijon čast. gosp. Val. Laha: Neimenov. 10 gld.

Za misijone v Bulgariji v Adrijanopolu: Pod napisom: „Usmilite se ubogih Bulgarov,“ 50 gld. — Neka samica iz sp. B. 5 gld. — F. A. R. 2 gld.

Za afrikanski misijon: F. A. R. 2 gld.!

Za kake potrebe: Žužemberški 2 gld.

Za kak dober namen: „Sine maniftatione“ 2 gld.

Za zvon pri g. Samasu za Bosno: Neimen. 3 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. B. v B.: Kakor vidite, spolnili smo Vašo željo. Serčno pozdravljeni! — G. R. v B.: Storili smo po Vašem naročilu; upamo, da bo prav tako. Bog daj dvakrat vesele praznike. — G. A—č v Šm.: Opravili, in pošiljanje se spravi zaupljivo v pravi ték. Pozdravljeni. — G. K. na V.: Take početja so drage in se morejo zveršiti le tam, kjer je mnogo tisuče naročnikov.